

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
και ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 10 Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 10563
Πληροφορίες : Α. Βοζίκη
: Κ. Μανωλοπούλου
Τηλέφωνο : 210 3742008
: 210 3726006
Fax : 210 3742063
Email : a.vozikis@mnec.gr
kmanolopoulou@mnec.gr

Αθήνα, **04-11-2022**

Αριθ. Πρωτ. : **106121 - 04-11-2022**
ΕΥΚΕ:1885

ΠΡΟΣ : ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ιδίου Υπουργείου

ΚΟΙΝ.:

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αρ. πρωτ. 261/25-10-2022 Αναφορά του Μέρα25.

Σχετ.: Η με αρ. πρωτ. 261/25-10-2022 Αναφορά

Σε απάντηση της ανωτέρω αναφοράς και για θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Με στόχο την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων σχεδίασε και υλοποίησε μια ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων που αντιμετωπίζει στοχευμένα το σύνολο των κλάδων και όλων των μεγεθών των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί αρχικά από την πανδημία και στη συνέχεια από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων στήριξε τον επιχειρηματικό κόσμο με παροχή επιδοτούμενων δανείων και εγγυήσεων, την επιδότηση τόκων υφιστάμενων δανείων, με κάλυψη των κεφαλαίων κίνησης των επιχειρήσεων και με μη επιστρεπτές ενισχύσεις για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών, κατά κύριο λόγο σε επιχειρήσεις που πλήττονται από την οικονομική κρίση καθώς και με προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων μέσω επιδοτήσεων με σκοπό την ανάπτυξη των επενδύσεων και την βελτίωση της θέσης των επιχειρήσεων στην νέα οικονομικά πραγματικότητα όπως διαμορφώνεται λόγω των συνεχιζόμενων διεθνών προκλήσεων. Ένα σημαντικό μέρος της δημόσιας συνδρομής στα μέτρα αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων προήλθε από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Επιπροσθέτως, με στόχο την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης, συνεχίζουν να εκπονούνται νέα μέτρα στήριξης, είτε μέσω προγραμμάτων εγγυήσεων, είτε μέσω επιχορηγήσεων.

Αναφορικά με ζητήματα που τίθενται με την εν θέματι ερώτηση:

1. Εφόσον μία πράξη είναι συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΣΠΑ, και προκειμένου να λάβει προκαταβολή της δημόσιας δαπάνης, απαιτείται η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής σύμφωνα με τους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων (Καν. ΕΕ 1303/2013). Σε δράσεις στις οποίες η καταβολή είναι εφάπαξ (δράσεις Covid) τότε δεν εφαρμόζεται η ανωτέρω.

2. Οι διαδικασίες και ο τρόπος ελέγχου και καταβολής ενισχύσεων ρυθμίζονται από διατάξεις των διαρθρωτικών ταμείων, των κανονισμών κρατικών ενισχύσεων καθώς και του Εθνικού δικαίου και για τον λόγο αυτό απαιτείται έλεγχος αρκετών διαφορετικών παραμέτρων στο πλαίσιο της εκάστοτε πρόσκλησης. Στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 - 2027 υπάρχει πρόβλεψη για την αύξηση της χρήσης των επιλογών απλοποιημένου κόστους, προκειμένου ο έλεγχος και η παρακολούθηση να γίνεται με απλούστερο και ταχύτερο τρόπο.

3. Ως προς το είδος επιχειρήσεων που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΣΠΑ 2014-2020, από τα στοιχεία που προέρχονται από το Πληροφορικό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), προκύπτει ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις που έχουν λάβει χρηματοδότηση είναι οι πολύ μικρές, όπως φαίνεται και στο παρακάτω πίνακα:

ΕΣΠΑ 2014-2020 / Εντάξεις ανά μέγεθος επιχείρησης

Μέγεθος	Αριθμός	Επιλέξιμο ποσό	Δημόσια Δαπάνη	% επί συνόλου επιχειρήσεων	% επί συνόλου ΔΔ
Μεσαία	5.902	1.046.980.278	616.735.934	2,23%	9,83%
Μικρή	27.312	1.958.381.826	1.214.413.465	10,31%	19,36%
Πολύ Μικρή	231.598	6.798.396.426	4.443.176.870	87,46%	70,82%
	264.812	9.803.758.531	6.274.326.269	100,00%	100,00%

4. Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ οι προσκλήσεις οι οποίες επίκειται να εκδοθούν εισάγονται στην αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης από την οποία εγκρίνονται τα κριτήρια αξιολόγησης κάθε πρόσκλησης και της οποίας τα κείμενα δημοσιεύονται. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης συμμετέχουν οι συλλογικοί φορείς των επιχειρήσεων προκειμένου να γνωρίζουν τον σχετικό προγραμματισμό και να κάνουν τις όποιες παρατηρήσεις τους πάνω στα σχετικά κείμενα. Επίσης το σύνολο των προσκλήσεων αναφέρει υπευθύνους ενημέρωσης με τα σχετικά τηλέφωνα στα οποία δύνανται να απευθύνονται οι υποψήφιοι επενδυτές.

5. Όσον αφορά τις ενισχύσεις στις πολύ μικρές επιχειρήσεις σε σχέση με τις μεσαίες επιχειρήσεις, αριθμητικά στοιχεία δόθηκαν στο σημείο 3. Συμπληρωματικά αναφέρουμε ότι στο πλαίσιο των ενισχύσεων για τον Covid το σύνολο των δράσεων των περιφερειών

(ύψους περίπου 900 εκ. €) αφορούσαν αποκλειστικά μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

6. Η συντριπτική πλειονότητα των δράσεων ενίσχυσης επιχειρηματικότητας αφορούν στην υποβολή επενδυτικών σχεδίων από πλευράς επιχειρήσεων και όχι μεμονωμένες παρεμβάσεις. Το πρόγραμμα «e-Λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος» αποτελεί εξαίρεση καθόσον σχεδιάστηκε ώστε να καλύψει μία συγκεκριμένη ανάγκη των επιχειρήσεων στην χρονική περίοδο της πανδημίας λόγω Covid και προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να πωλούν ηλεκτρονικά τα προϊόντα τους. Αντίστοιχα εξαίρεση αποτέλεσαν οι δράσεις ενίσχυσης κεφαλαίου κίνησης λόγω Covid οι οποίες είχαν σαν σκοπό την στήριξη της λειτουργίας των επιχειρήσεων την περίοδο της πανδημίας και για τον λόγο αυτό δεν χρηματοδοτούσαν επενδυτικά σχέδια.

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 δράσεις επιχειρηματικότητας θα υλοποιηθούν κυρίως από το Τομεακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αλλά και από τα 13 περιφερειακά προγράμματα μέσω των ειδικών στόχων του Στόχου Πολιτικής 1 (ΣΠ1) «Μια πιο έξυπνη Ευρώπη». Ο ΣΠ 1 αντιπροσωπεύει το 20% των συνολικά διαθέσιμων πόρων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και αντιστοιχεί σε 5,085 δις ευρώ. Σε επίπεδο χώρας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας σε προγραμματικό επίπεδο έχει δεσμευτεί το 41% των διαθέσιμων πόρων του προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027, το οποίο προσαυξάνεται περαιτέρω με 24% για τη βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση. Συνολικά το 98% από τους πόρους του προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027 στηρίζει άμεσα ή έμμεσα την επιχειρηματικότητα.

Ως κύριες επιλογές πολιτικής του ΣΠ1 στους τομείς της επιχειρηματικότητας, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της διασύνδεσης των επιχειρήσεων αναφέρονται ενδεικτικά:

- Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής καινοτομίας με την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και νέων ιδεών από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις
- Στρατηγική επένδυση στο τουριστικό οικοσύστημα με βάση την εθνική και τις συμπληρωματικές περιφερειακές στρατηγικές για τον τουρισμό
- Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό (Industry 4.0) και σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα
- Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων
- Ψηφιακός μετασχηματισμός δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και επέκταση ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις μέσω εργαλείων της ΕΕ και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα στάδια υλοποίησης
- Προσαρμογή δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Στήριξη της επιχειρηματικής καινοτομίας, της βιομηχανικής μετάβασης, ψηφιακού μετασχηματισμού και της κυκλικής οικονομίας

- Δημιουργία υποδομών και μηχανισμών στήριξης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (π.χ. Innovation Agency)
- Αύξηση του μέσου μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων, προώθηση συνεργασιών (clusters)

Περαιτέρω, στο πλαίσιο του προγράμματος Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή 2021-2027 προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις ενεργειακής αποδοτικότητας σε ΜΜΕ σε πιλοτική βάση με εν δυνάμει χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου, μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης. Θα υλοποιηθούν έργα ΑΠΕ (Φωτοβολταϊκά, αιολικά κ.λπ.) που αφορούν τα νησιά της πρωτοβουλίας "GR-eco Islands" (υβριδικά έργα, έργα για θερμικές χρήσεις σε κτίρια, έργα αυτοπαραγωγής, ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, έργα αποθήκευσης ενέργειας, κ.λ.π.).

Επίσης, θα υποστηριχθούν δράσεις: α) ανάπτυξης έργων ΑΠΕ από Ενεργειακές Κοινότητες, κατά κύριο λόγο σε νησιά, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, β) προώθησης και ενίσχυσης της γεωθερμίας, γ) παραγωγής ενέργειας από πλωτές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις, υπεράκτιες εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας και τεχνολογίες ωκεάνιας ενέργειας, δ) με χρήση βιομάζας (εξαιρουμένων των νησιωτικών περιοχών), σε συμμόρφωση με την Οδηγία RED II, το ΕΣΕΚ, τη στρατηγική κυκλικής οικονομίας και τους στόχους για την κλιματική ουδετερότητα για το 2050, λαμβάνοντας υπόψη βιώσιμες πρακτικές διαχείρισης των δασών.

Επιπρόσθετα, θα υλοποιηθούν δράσεις υποστήριξης ΜΜΕ για εγκατάσταση συστημάτων αυτοπαραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, για τις οποίες θα εξετασθεί η τυχόν χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων κατόπιν σχετικής μελέτης. Η χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την παραγωγή ενέργειας και ενεργειακών προϊόντων δημιουργεί πολλά οικονομικά οφέλη που περιλαμβάνουν, την αύξηση των επενδύσεων σε εγκαταστάσεις αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων στους τομείς αυτούς, τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου της χώρας λόγω της μείωσης των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων, τη δυνατότητα δραστηριοποίησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ιδιωτών επενδυτών στη παραγωγή ενέργειας που προηγουμένως δεν ήταν δυνατόν. Τα κοινωνικά οφέλη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τομέα της ενέργειας.

Από το πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός 2021-2027» οι σχεδιαζόμενες δράσεις, με την ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων και τεχνολογιών αιχμής, στοχεύουν στην περαιτέρω υιοθέτηση της χρήσης ψηφιακών υπηρεσιών από πολίτες και επιχειρήσεις. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Προτεραιότητας «Εφαρμογές και δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας» θα υλοποιηθούν εστιασμένες οριζόντιες δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας και τομέων με ειδικό ενδιαφέρον για τη χώρα (Τουρισμός, Πολιτισμός, Ναυτιλία), των οποίων οι παρεχόμενες υπηρεσίες μπορούν να βελτιωθούν περαιτέρω με την ενσωμάτωση καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Ψηφιακές υπηρεσίες διοικητικής δικαιοσύνης και ελεγκτικών φορέων
- Εργαλεία για εξατομικευμένες προτάσεις σε τουριστικά/πολιτιστικά προϊόντα
- Ανάπτυξη Συστημάτων για τη Ναυτιλία

Τέλος, στο πλαίσιο της προτεραιότητας 3.1 «Υλοποίηση προγραμμάτων αναβάθμισης επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων (upskilling) σε θέματα αξιοποίησης και διαχείρισης καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών».

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

κ.α.α.
ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ο Γενικός Γραμματέας
Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

Δημήτρης Σκάλκος

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κ. Ι. Τσακίρη
- Γραφείο Γεν. Γραμ. Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Δ. Σκάλκου
- Γραφείο Γεν. Διευθυντή ΕΑΣ κ. Ι. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ